ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра теорії і історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____Марина ТОКАР
«___» _____2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ ТВОРІВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
(шифр та назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший(бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий)

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальність В4 Образотворче мистецтво та реставрація

спеціалізація В4.03 Мистецтвознавство

освітня програма Мистецтвознавство

факультет Образотворче мистецтво

ХДАДМ 2026

Робоча програма навчальної дисципліни Аналіз творів сучасного мистецтва для здобувачів вищої освіти 3 курсу першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОПП Мистецтвознавство.

Розробник: канд. мист., доцентка кафедри ТІМ _____ Валентина ЧЕЧИК
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робоча програма розроблена кафедрою Теорії і історії мистецтв та затверджена протоколом від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри _____ Вікторія БОГДАНОВА-НАЙДЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми _____ Людмила МЕЛЬНИЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету ОМ _____ Ольга ІВАЩЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою ХДАДМ
Протокол від «04» вересня 2026 року № 26-05

АНОТАЦІЯ

Дисципліна спрямована на формування навичок аналізу та інтерпретації творів сучасного мистецтва в історичному, філософському, соціальному й культурному контекстах. Курс охоплює ключові поняття і теоретичні підходи до осмислення мистецтва XX–XXI століть, основи візуальної критики та методології мистецтвознавчого аналізу. Особлива увага приділяється роботі з творами, що належать до різних мистецьких практик, зокрема інсталяції, перформансу, відеоарту, цифрового й публічного мистецтва. Практична складова передбачає послідовний перехід від опису та аналізу візуальної форми до інтерпретації змісту, визначення контексту, формулювання аргументованої авторської позиції та публічної презентації результатів дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин: 60 годин аудиторної роботи, з них 30 годин лекційних і 30 годин практичних (семінарських) занять, та 60 годин самостійної роботи /4 кредитів ECTS.

ABSTRACT

The course is designed to develop students' ability to analyse and interpret works of contemporary art within their historical, philosophical, social and cultural contexts. It introduces key concepts and theoretical approaches to twentieth- and twenty-first-century art, as well as the principles of visual criticism and methods of art-historical analysis. Particular attention is given to a range of contemporary artistic practices, including installation, performance, video art, digital art and public art. The practical component guides students from the description and analysis of visual form to the interpretation of meaning, the identification of relevant contexts, the development of a well-reasoned individual position and the public presentation of their research findings.

The course comprises 120 hours: 60 hours of classroom instruction, including 30 hours of lectures and 30 hours of practical seminars, and 60 hours of independent study / 4 ECTS credits.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
В4 Образотворче мистецтво та реставрація
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Мова навчання:
українська</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="5">Освітня програма
Мистецтвознавство</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>3</td><td></td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td><td colspan="2">Семестри</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>5</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
Аудиторних

5-й семестр - 4</td><td rowspan="10">Рівень вищої освіти
перший (бакалаврський)</td><td>30</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни – теоретичні засади, методологічні підходи та практичні способи аналізу й інтерпретації творів сучасного мистецтва XX–XXI століть у взаємозв'язку їхньої візуальної форми, змісту, медіальної специфіки та історичного, соціального й культурного контекстів.

Метою навчальної дисципліни «Аналіз творів сучасного мистецтва» є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для самостійного аналізу та аргументованої інтерпретації творів сучасного мистецтва, осмислення їхньої візуальної форми, змісту, медіальної специфіки й історико-культурного контексту, а також для представлення результатів мистецтвознавчого дослідження в усній і письмовій формах.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати розуміння ключових понять і теоретичних підходів до сучасного мистецтва;
- ознайомити з основними методами аналізу та інтерпретації творів мистецтва;
- розвинути навички аналізу візуальної форми, змісту, медіальної специфіки та контексту твору;
- навчити застосовувати методи мистецтвознавчого аналізу до різних практик сучасного мистецтва;
- сформувати здатність аргументовано викладати результати аналізу в усній і письмовій формах.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Аналіз творів сучасного мистецтва» ґрунтується на знаннях, уміннях і навичках, сформованих під час вивчення дисциплін «Історія світової і української культури», «Історія зарубіжного мистецтва», «Теорія мистецтва», «Основи наукових досліджень», «Історія українського мистецтва» на 1 та 2 курсах. Опанування цих освітніх компонентів забезпечує розуміння історико-культурного контексту мистецьких явищ, знання базових мистецтвознавчих понять і володіння основними методами аналізу творів мистецтва, необхідними для вивчення та інтерпретації сучасних художніх практик.

Зміст навчальної дисципліни передбачає виконання:

Змістовний модуль 1. Теорія сучасного мистецтва: поняття, підходи, практики

Тема 1. Сучасне мистецтво: поняття, межі, відмінність від модернізму. Modern vs Contemporary.

Тема 2. Постмодернізм і метамодернізм у мистецтві. Теорії, особливості, приклади.

Тема 3. Теоретичні підходи до сучасного мистецтва: Постструктуралізм, феміністична критика, постколоніалізм, деколоніальний поворот, інтерсекційність.

Тема 4. Основи візуальної критики і теорії зображення.

Тема 5. Мистецькі практики XX–XXI століття: інсталяція, перформанс, відеоарт, цифрове мистецтво, публічне мистецтво.

Змістовний модуль 2. Практика аналізу: інтерпретація, критика, комунікація

Тема 6. Методології аналізу твору мистецтва: опис, аналіз, інтерпретація.

Тема 7. Авторські методи аналізу (Бергер, Морлі, Ворд, Гомперц).

Тема 8. Практичний аналіз конкретних творів мистецтва: інсталяція, відеоарт, перформанс.

Тема 9. Рецензія та есе як жанри мистецтвознавчої критики.

Тема 10. Публічна інтерпретація мистецтва: презентація та етика аналізу.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни (згідно з освітньою програмою)

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Загальні (базові компетентності): ЗК2: Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК5: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК6: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК8: Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН2: виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях; ПРН5: аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел; ПРН6: Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід. ПРН11: Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку

ЗК9: здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Спеціалізовані (фахові) компетентності:** ФК1: здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища; ФК5: здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва; ФК8: Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності. ФК10: здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності; ФК12: здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.	суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі. ПРН12: Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів; ПРН13: Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва. ПРН14: популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації;

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Теорія сучасного мистецтва: поняття, підходи, практики

Тема 1. Сучасне мистецтво: поняття, межі, відмінність від модернізму. Modern vs Contemporary.

Аналіз твору сучасного мистецтва починається з визначення поняттєвих і хронологічних координат. Розрізнення Modern Art і Contemporary Art дає змогу співвіднести художню форму з різними моделями творчого мислення. Для модернізму визначальними є пошук нової пластичної мови, автономія мистецтва та авторська оригінальність. У сучасних практиках значення твору часто залежить від медіа, способу презентації, інституційного середовища, суспільної проблематики й участі глядача. Аналіз передбачає з'ясування того, як ці чинники взаємодіють із візуальними властивостями об'єкта та впливають на його інтерпретацію. Особливо важливими стають питання про межі твору, статус повсякденного предмета, роль авторського задуму й умови набуття художнього значення. Зіставлення модерністських і сучасних творів допомагає виробити критерії їхнього історично та культурно вмотивованого прочитання.

Тема 2. Постмодернізм і метамодернізм у мистецтві. Теорії, особливості, приклади.

Аналіз постмодерністського твору передбачає увагу до цитування, апропріації, іронії, стилістичної еклектики та гри з усталеними образами. Ці прийоми змінюють уявлення про авторство й оригінальність, тому джерело

запозичення, спосіб його перетворення та новий культурний контекст стають складниками інтерпретації. Теорії Жана-Франсуа Ліотара, Жана Бодріяра і Фредріка Джеймісона допомагають пояснити множинність смислів, симуляцію та цитатну природу художньої мови. Метамодерністські практики потребують аналізу коливань між іронією і щирістю, критичною дистанцією та емоційною залученістю, скепсисом і прагненням до сенсу. Порівняння творів Сінді Шерман, Шеррі Левін, Джеффа Кунса та Олафура Еліассона дає змогу простежити, як подібні стратегії виявляються у композиції, матеріалі, способі експонування та взаємодії з глядачем, формуючи різні моделі художнього висловлювання.

Тема 3. Теоретичні підходи до сучасного мистецтва: Постструктуралізм, феміністична критика, постколоніалізм, деколоніальний поворот, інтерсекційність.

Постструктуралізм спрямовує аналіз сучасного твору на нестабільність значення, взаємодію тексту й образу, залежність інтерпретації від мови, дискурсу та владних відносин. Феміністична критика зосереджує увагу на способах репрезентації гендеру, тілесності й соціальних ролей, а також на позиціях автора та глядача. Постколоніальний підхід допомагає виявляти механізми конструювання «іншого», ієрархії між центром і периферією, наслідки імперського погляду у візуальній культурі. Деколоніальний поворот переносить увагу на досвід спільнот, витіснених із домінантних наративів, і на способи повернення їм права на саморепрезентацію. Інтерсекційність дає змогу простежити перетин гендерних, расових, класових, етнічних та інших чинників у формуванні образу. Застосування цих оптик до конкретного твору передбачає аналіз композиції, іконографії, медіа, контексту створення й експонування, допомагаючи обґрунтувати множинні, але доказові інтерпретації.

Тема 4. Основи візуальної критики і теорії зображення.

Візуальна критика досліджує способи, за допомогою яких зображення створює й передає значення. Аналіз охоплює композицію, просторову організацію, колір, масштаб, матеріал, характер зображення та умови його сприйняття. Теорії зображення дають змогу осмислити співвідношення видимого й означуваного, образу та реальності, художньої форми й культурного коду. Особливого значення набувають поняття репрезентації, знака, символу, погляду та візуального режиму. Підходи Вальтера Беньяміна, Джона Бергера, Розалінд Краусс і Вільяма Джона Томаса Мітчелла допомагають з’ясувати, як технічне відтворення, медіа, ідеологія та позиція глядача впливають на прочитання твору. Візуальний аналіз поєднує уважне спостереження за формою з критичним осмисленням механізмів, що визначають створення, поширення та сприйняття образів.

Тема 5. Мистецькі практики XX–XXI століття: інсталяція, перформанс, відеоарт, цифрове мистецтво, публічне мистецтво.

Розширення художніх медіа у XX–XXI століттях потребує методів аналізу, чутливих до простору, часу, тілесності, технологій і взаємодії з аудиторією. В інсталяції значення виникає через співвідношення об'єктів, архітектурного середовища та маршруту глядача. Перформанс передбачає увагу до дії, присутності тіла, тривалості й документації події. Аналіз відеоарту охоплює монтаж, ритм, звук, рухоме зображення та спосіб демонстрації. Цифрове мистецтво порушує питання програмного середовища, інтерактивності, мережевого поширення й мінливості твору. Публічне мистецтво аналізується у зв'язку з конкретним місцем, міською спільнотою та суспільною реакцією. Визначення медіальної специфіки кожної практики допомагає встановити межі твору, характер авторського висловлювання, роль контексту та форми участі глядача у створенні значення.

Змістовний модуль 2. Практика аналізу: інтерпретація, критика, комунікація

Тема 6. Методології аналізу твору мистецтва: опис, аналіз, інтерпретація.

Методологічна послідовність «опис – аналіз – інтерпретація» допомагає відокремити безпосереднє спостереження від пояснення та оцінки твору. Опис передбачає точну фіксацію видимих елементів, матеріалів, масштабу, композиції, просторових і колірних співвідношень. Аналіз встановлює зв'язки між цими складниками, визначає принципи організації художньої форми та характер використаного медіа. Інтерпретація спрямована на осмислення значень твору з урахуванням авторського задуму, культурного контексту, умов створення й сприйняття. Структурний, семіотичний та іконологічний підходи пропонують різні способи переходу від спостереження до аргументованого тлумачення. Послідовне застосування методів запобігає довільності суджень і дає змогу перевірити, наскільки запропонована інтерпретація спирається на візуальні властивості твору, достовірні джерела та історико-культурні обставини.

Тема 7. Авторські методи аналізу (Бергер, Морлі, Ворд, Гомперц).

Авторські методи Джона Бергера, Саймона Морлі, Оссіана Ворда та Вілла Гомперца пропонують різні способи наближення до твору сучасного мистецтва. Дж. Бергер пов'язує бачення з культурним досвідом, соціальними відносинами та ідеологією репрезентації. С. Морлі використовує систему взаємодоповнювальних «ключів», які дають змогу аналізувати історичний контекст, художню форму, особистий досвід і смислові асоціації. Метод О. Ворда ґрунтується на уважному, послідовному спостереженні та тимчасовому відкладенні готових оцінок. В. Гомперц пояснює сучасний твір через художні ідеї, наміри автора й історію мистецьких новацій. Зіставлення цих підходів допомагає визначити їхні можливості та обмеження, обрати

відповідний спосіб аналізу конкретного твору й поєднати безпосереднє сприйняття з аргументованим мистецтвознавчим тлумаченням.

Тема 8. Практичний аналіз конкретних творів мистецтва: інсталяція, відеоарт, перформанс.

Практичний аналіз починається з вибору твору, формулювання дослідницького питання та визначення джерел інформації. Інсталяція потребує фіксації просторових співвідношень, матеріалів, масштабу, маршруту руху й характеру взаємодії з місцем. У відеоарті важливими є тривалість, монтаж, ритм, звук, співвідношення зображення і способу демонстрації. Перформанс аналізується через дію, тілесну присутність, часову структуру, участь аудиторії та форми документування. Опис кожного твору стає основою для визначення його композиційних принципів, медіальної специфіки та смислових акцентів. Залучення авторських коментарів, критичних публікацій і відомостей про контекст допомагає перевірити первинні спостереження. Результатом роботи є цілісна інтерпретація, у якій висновки послідовно обґрунтовані властивостями конкретного мистецького твору.

Тема 9. Рецензія та есе як жанри мистецтвознавчої критики.

Рецензія та есе пропонують різні способи письмового представлення результатів аналізу мистецького твору. Рецензія орієнтована на актуальну художню подію або конкретний твір і поєднує інформативний опис, контекстуалізацію, аналіз та аргументовану оцінку. Мистецтвознавче есе допускає вільнішу композицію, виразнішу авторську інтонацію й розвиток інтерпретації навколо обраної проблеми, образу або особистого досвіду сприйняття. В обох жанрах важливими залишаються точність спостережень, коректне використання термінів, логічний зв’язок між тезами й доказами, розмежування фактів та оцінних суджень. Аналіз публікацій у фахових мистецьких виданнях допомагає простежити різні моделі критичного письма. Практична робота передбачає вибір жанру, формулювання головної тези, побудову структури тексту та редагування авторської аргументації.

Тема 10. Публічна інтерпретація мистецтва: презентація та етика аналізу.

Публічна інтерпретація перетворює результати аналізу на послідовне й зрозуміле повідомлення, адресоване конкретній аудиторії. Усна презентація потребує чіткого формулювання проблеми, добору візуального матеріалу, стислого представлення контексту та аргументованого пояснення висновків. Спосіб демонстрації твору, масштаб зображення, послідовність слайдів і характер коментаря впливають на його сприйняття. Етика аналізу передбачає точне посилання на джерела, розмежування авторських висловлювань та власних суджень, повагу до культурного досвіду й права на саморепрезентацію. Особливої уваги потребують твори, пов’язані з травматичними подіями, війною, тілесністю, гендером або досвідом

маргіналізованих спільнот. Професійна відповідальність інтерпретатора виявляється у доказовості висновків, коректності мови та усвідомленні можливих наслідків публічного тлумачення мистецтва.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пр.	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Аналіз творів сучасного мистецтва						
Змістовий модуль 1. Теорія сучасного мистецтва: поняття, підходи, практики						
Тема 1. Сучасне мистецтво: поняття, межі, відмінність від модернізму. Modern vs Contemporary.	9	2	2			4
Тема 2. Постмодернізм і метамодернізм у мистецтві. Теорії, особливості, приклади.	13	2	2			6
Тема 3. Теоретичні підходи до сучасного мистецтва: Постструктуралізм, феміністична критика, постколоніалізм, деколоніальний поворот, інтерсекційність.	19	4	4			7
Тема 4. Основи візуальної критики і теорії зображення.	17	4	4			6
Тема 5. Мистецькі практики XX–XXI століття: інсталяція, перформанс, відеоарт, цифрове мистецтво, публічне мистецтво.	19	4	4			7
Разом за змістовим модулем 1	**77**	**16**	**16**			**30**
Змістовий модуль 2. Практика аналізу: інтерпретація, критика, комунікація						
Тема 6. Методології аналізу твору мистецтва: опис, аналіз, інтерпретація.	13	2	2			6
Тема 7. Авторські методи аналізу (Бергер, Морлі, Ворд, Гомперц).	17	4	4			6
Тема 8. Практичний аналіз конкретних творів мистецтва: інсталяція, відеоарт, перформанс.	17	4	4			6
Тема 9. Рецензія та есе як жанри мистецтвознавчої критики.	13	2	2			6
Тема 10. Публічна інтерпретація мистецтва: презентація та етика аналізу.	13	2	2			6
Разом за змістовим модулем 2	**73**	**14**	**14**			**30**
Всього годин за курс	**120**	**30**	**30**			**60**

6. Теми практичних/семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
1. Порівняльний аналіз творів модерного і сучасного мистецтва.	2
2. Постмодерністські та метамодерністські стратегії у творах сучасного мистецтва.	2
3. Застосування постструктуралістського, феміністичного, постколоніального, деколоніального та інтерсекційного підходів до аналізу твору.	4
4. Візуальна критика твору: образ, репрезентація, знак і позиція глядача.	4
5. Порівняльний аналіз медіальної специфіки сучасних мистецьких практик.	4
6. Послідовний аналіз твору: опис, аналіз художньої форми, інтерпретація.	2
7. Застосування авторських методів Джона Бергера, Саймона Морлі, Оссіана Ворда та Вілла Гомперца.	4
8. Аналіз інсталяції, відеоарту та перформансу на конкретних прикладах.	4
9. Підготовка мистецтвознавчої рецензії та аналітичного есе.	2
10. Публічна презентація результатів аналізу та етичні засади інтерпретації мистецтва.	2
Всього годин	**30**

7. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
1. Опрацювання понять Modern Art і Contemporary Art за рекомендованою літературою. Порівняння наукових і музейних підходів до визначення меж сучасного мистецтва.	4
2. Опрацювання теорій постмодернізму і метамодернізму за рекомендованою літературою. Добір та аналіз творів, що репрезентують відповідні художні стратегії.	6
3. Опрацювання праць Ролана Барта, Мішеля Фуко, Едварда Саїда, Гомі Бгабги та текстів із феміністичної критики. Аналіз обраного твору за одним із теоретичних підходів.	7
4. Опрацювання праць Вальтера Беньяміна, Джона Бергера, Ніколаса Мірзоєффа та Вільяма Джона Томаса Мітчелла. Підготовка візуально-критичного аналізу зображення.	6

5. Опрацювання праць Клер Бішоп і Ніколя Бурріо, музейних колекцій, виставкових каталогів та цифрових архівів. Добір прикладів різних мистецьких практик XX–XXI століть.	7
6. Підготовка аналітичної картки обраного твору за послідовністю «опис — аналіз — інтерпретація» з використанням рекомендованої літератури.	6
7. Опрацювання праць Джона Бергера, Саймона Морлі, Оссіана Ворда та Вілла Гомперца. Застосування одного з авторських методів до аналізу конкретного твору.	6
8. Самостійний аналіз інсталяції, відеотвору або перформансу з використанням фахової літератури, авторських коментарів, каталогів і матеріалів музейних архівів.	6
9. Опрацювання зразків рецензій та есе в українських і зарубіжних фахових виданнях. Підготовка власного критичного тексту про обраний твір.	6
10. Підготовка публічної презентації результатів аналізу з коректним використанням візуальних матеріалів, посиланнями на джерела та дотриманням етичних норм інтерпретації.	6
Всього	**60**

8. Методи навчання

Методи навчання визначаються специфікою дисципліни та спрямовані на формування навичок спостереження, аналізу й аргументованої інтерпретації творів сучасного мистецтва. У процесі викладання застосовуються:

– лекційний виклад із демонстрацією та коментуванням візуального матеріалу;

– проблемно-аналітичний метод, що передбачає формулювання дослідницької проблеми та вибір відповідного підходу до її осмислення;

– послідовний аналіз конкретного твору: від опису візуальної форми й визначення медіальної специфіки до інтерпретації змісту та контексту;

– порівняльний метод для зіставлення творів, мистецьких практик і способів їх інтерпретації;

– дискусійний метод, спрямований на обговорення різних інтерпретацій, перевірку аргументів та обґрунтування власної позиції;

– критичне опрацювання теоретичних текстів, фахових публікацій, виставкових каталогів і музейних матеріалів;

– виконання письмових аналітичних завдань, рецензій та есе;

– підготовка і представлення усних презентацій за результатами самостійного аналізу творів сучасного мистецтва.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять і передбачає усне опитування, участь у дискусіях, аналіз конкретних творів сучасного мистецтва, виконання письмових аналітичних завдань, підготовку рецензії та есе, опрацювання фахової літератури, представлення результатів самостійної роботи. Рубіжний контроль проводиться у формі модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль – залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання:

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, A – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти демонструє повні, системні та ґрунтовні знання теоретичного матеріалу курсу, вільно володіє мистецтвознавчою термінологією та методами аналізу сучасного мистецтва. Самостійно описує, аналізує й інтерпретує твори, визначає їхню медіальну специфіку, візуальні особливості та способи взаємодії з глядачем. Встановлює зв’язки між художньою формою, змістом, способом презентації та історико-культурним контекстом. Обґрунтовано застосовує відповідні теоретичні підходи, аргументує власну позицію, використовує додаткові фахові джерела. Бере активну участь у дискусіях, своєчасно й на високому рівні виконує передбачені програмою аналітичні, письмові та презентаційні завдання.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, B – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти демонструє достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, розуміє основні поняття й методологічні підходи до аналізу сучасного мистецтва, володіє фаховою термінологією. Самостійно характеризує та інтерпретує твори різних мистецьких практик, визначає їхні візуальні особливості, медіальну специфіку й контекст. Аргументація загалом послідовна, проте містить окремі неточності або потребує додаткового уточнення. Завдання поточного та рубіжного контролю виконані своєчасно й на достатньому рівні, з незначними помилками.

75–81 бал («добре» за національною шкалою, C – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти демонструє загалом достатнє знання матеріалу, проте має прогалини в окремих теоретичних і методологічних питаннях. Розпізнає основні практики сучасного мистецтва та здатний/на описати їхні характерні особливості. Аналіз твору переважно правильний, але недостатньо послідовний; зв’язки між художньою формою, змістом і контекстом розкриті частково. Інтерпретація містить окремі необґрунтовані судження, використання фахової термінології та джерел потребує уточнення. Завдання виконані в повному обсязі, але мають низку змістових або аргументаційних недоліків.

64–74 бали («задовільно» за національною шкалою, D – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти демонструє фрагментарне засвоєння основного матеріалу курсу. Має труднощі з використанням фахової термінології, розмежуванням опису, аналізу та інтерпретації, визначенням медіальної

специфіки твору й добором відповідного методологічного підходу. Аналіз обмежується загальною характеристикою, зв’язки між формою, змістом і контекстом встановлюються непослідовно. Відповіді та інтерпретації потребують уточнень і допомоги викладача. Завдання виконані частково або містять численні неточності й суттєві помилки.

60–63 бали («задовільно» за національною шкалою, E – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти засвоїв/ла мінімально необхідний обсяг навчального матеріалу, проте демонструє значні прогалини у знанні понять, теорій і методів аналізу сучасного мистецтва. Опис твору є неповним, аналіз художньої форми та медіальної специфіки поверховим, інтерпретація недостатньо пов’язана з візуальними ознаками й контекстом. Використання фахової термінології обмежене, відповіді на додаткові запитання викликають значні труднощі. Завдання виконані неповно, несвоєчасно або з великою кількістю змістових та аргументаційних помилок.

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, FX – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти демонструє низький рівень засвоєння навчального матеріалу, не володіє достатнім обсягом базових понять і методів аналізу сучасного мистецтва. Не може послідовно описати, проаналізувати та інтерпретувати твір, визначити його медіальну специфіку, художні особливості й контекст. Відповіді фрагментарні, необґрунтовані або містять грубі помилки. Значна частина передбачених програмою завдань не виконана, рубіжний контроль не пройдений. Для отримання позитивної оцінки необхідне виконання всіх обов’язкових завдань і повторне складання підсумкового контролю.

1–34 бали («незадовільно» за національною шкалою, F – за шкалою ECTS). Здобувач/ка вищої освіти не опанував/ла основного змісту дисципліни, не демонструє базових знань із теорії та практики аналізу сучасного мистецтва, не володіє фаховою термінологією й не може самостійно виконати опис, аналіз та інтерпретацію твору. Обов’язкові завдання не виконані, підсумковий контроль не складений. У цьому випадку передбачене обов’язкове повторне вивчення дисципліни.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗАЛІК

<table>
<tr><td colspan="12">Поточне тестування та самостійна робота</td><td rowspan="3">Підсумковий контроль (залік)</td><td rowspan="3">Сума</td></tr>
<tr><td colspan="12">1 модуль</td></tr>
<tr><td colspan="6">Змістовий модуль № 1</td><td colspan="6">Змістовий модуль № 2</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>СР</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td><td>Т10</td><td>СР</td><td rowspan="2">10</td><td rowspan="2">100</td></tr>
<tr><td>0-5</td><td>0-7</td><td>0-8</td><td>0-7</td><td>0-8</td><td>0-10</td><td>0-7</td><td>0-7</td><td>0-7</td><td>0-7</td><td>0-7</td><td>0-10</td></tr>
</table>

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
75-81	**C**		
64-74	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

– робоча програма та силабус навчальної дисципліни;
– авторські матеріали лекцій і мультимедійні презентації;
– завдання до семінарських занять і самостійної роботи;
– рекомендації щодо послідовного опису, аналізу та інтерпретації твору сучасного мистецтва;
– вимоги до підготовки аналітичної картки, рецензії, есе й усної презентації;
– завдання модульного та підсумкового контролю; критерії оцінювання результатів навчання;
– добірки візуальних матеріалів, фахових публікацій, музейних колекцій, виставкових каталогів і цифрових архівів, розміщені в електронному курсі Google Classroom.

13. Рекомендована література

Основна

1. Вишеславський Г., Сидор-Гібелинда О. Термінологія сучасного мистецтва: означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж ; Київ : Terra Incognita, 2010. 416 с.
2. Berger J. Ways of Seeing. London : Penguin Books, 1972. 166 p.
3. Bishop C. Installation Art: A Critical History. London : Tate Publishing, 2005. 144 p.
4. Crenshaw K. Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics. University of Chicago Legal Forum. 1989. Vol. 1989, № 1. P. 139–167.
5. Gompertz W. What Are You Looking At? 150 Years of Modern Art in the Blink of an Eye. London : Viking, 2012. 464 p.
6. Krauss R. E. The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths. Cambridge, MA : The MIT Press, 1985. 319 p.
7. Lyotard J.-F. The Postmodern Condition: A Report on Knowledge / transl. by G.

Bennington, B. Massumi ; foreword by F. Jameson. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1984. 144 p.
8. Mirzoeff N. The Visual Culture Reader. 3rd ed. London ; New York : Routledge, 2013. 736 p.
9. Mitchell W. J. T. What Do Pictures Want? The Lives and Loves of Images. Chicago : University of Chicago Press, 2005. 408 p.
10. Morley S. Seven Keys to Modern Art. London : Thames & Hudson, 2019. 256 p.
11. Said E. W. Orientalism. New York : Vintage Books, 1979. 368 p.
12. Vermeulen T., van den Akker R. Notes on Metamodernism. Journal of Aesthetics & Culture. 2010. Vol. 2, № 1. Article 5677. DOI: https://doi.org/10.3402/jac.v2i0.5677.
13. Ward O. Ways of Looking: How to Experience Contemporary Art. London : Laurence King Publishing, 2014. 176 p.

Допоміжна

1. Голубець О. Мистецтво XX століття: український шлях. Львів : Колір ПРО, 2012. 198 с.
2. Кураторський посібник / за ред. О. Погребняк, Д. Чепурного, К. Яковленко. Київ : ІЗОЛЯЦІЯ. Платформа культурних ініціатив, 2020. 160 с.
3. Шумська Я. Перформанс як традиція минулого і сьогодення. Народознавчі зошити. 2013. № 1 (109). С. 161–166.
4. Barthes R. The Death of the Author. Image–Music–Text / transl. by S. Heath. London : Fontana Press, 1977. P. 142–148.
5. Benjamin W. The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction. Illuminations / ed. by H. Arendt ; transl. by H. Zohn. New York : Schocken Books, 1969. P. 217–251.
6. Bhabha H. K. The Location of Culture. London ; New York : Routledge, 1994. 285 p.
7. Bishop C. Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship. London ; New York : Verso, 2012. 390 p.
8. Baudrillard J. Simulacra and Simulation / transl. by S. Faria Glaser. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1994. 320 p. DOI: https://doi.org/10.3998/mpub.9904.
9. Bourriaud N. Relational Aesthetics. Dijon : Les Presses du Réel, 2002. 125 p.
10. Foucault M. What Is an Author? Language, Counter-Memory, Practice: Selected Essays and Interviews / ed. by D. F. Bouchard. Ithaca, NY : Cornell University Press, 1977. P. 113–138.
11. Jameson F. Postmodernism, or, The Cultural Logic of Late Capitalism. Durham : Duke University Press, 1991. 460 p.
12. Mignolo W. D., Walsh C. E. On Decoloniality: Concepts, Analytics, Praxis. Durham ; London : Duke University Press, 2018. 304 p.
13. Mulvey L. Visual Pleasure and Narrative Cinema. Screen. 1975. Vol. 16, № 3. P. 6–18.
14. Panofsky E. Studies in Iconology: Humanistic Themes in the Art of the Renaissance. New York : Oxford University Press, 1939. 262 p.

14.Інформаційні ресурси

Museum of Modern Art, New York. URL: https://www.moma.org/collection/

Tate Modern, London. URL: https://www.tate.org.uk/art
Centre Pompidou, Paris. URL: https://www.centrepompidou.fr/
Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien. URL: https://www.mumok.at/
e-flux. URL: https://www.e-flux.com/
Artforum. URL: https://www.artforum.com/
PinchukArtCentre. URL: https://pinchukartcentre.org/
Мистецький Арсенал. URL: https://artarsenal.in.ua/